

Innhold

Forord: Evaluering av reformer – tilfellet NAV	9
ANNE LISE FIMREITE	
Forfatterens forord.	13
Kapittel 1	
Introduksjon: en oppsummerende analyse av NAV-reformen	17
Hva er en reform? Hva mener vi med «NAV-reformen»?	18
Hva kan vi lære av en oppsummerende analyse av NAV-reformen?.	20
En norsk reformtradisjon	22
Bokas oppbygning og budskap	24
Kapittel 2	
Perspektiver på reformer	27
Et analyseskjema: NAV-reformens elementer og forløp.	27
Forvaltningsreform som politisk instrument.	29
Organisering – spesialisering og koordinering	31
Iverksettelsesfasen som (om)formende	32
Interesser og institusjoner som omformende forhold	33
Radikale eller inkrementelle reformer?	35
Oppsummering	39
Kapittel 3	
NAV-reformens forhistorie, tilblivelse og utforming	40
Opptakten	40
Et oppdrag fra Stortingets sosialkomité	40
En lang rekke forsøk på frivillig samarbeid	42
Politikernes reformformulering.	43
Begrunnelsen – samarbeidsordningsproblemer ved komplekse behov.	43
Felles førstelinje lokalt og fusjon til én etat sentralt.	44
Kjernen i reformen – en sterk førstelinje	45
Førstelinje i partnerskap mellom stat og kommune	47
Organisasjonsendring, men også kulturendring	48
En post-NPM reform.	49
Drivkreftene.	51
En politikerdrevet reform.	51
En reformutvikling kjennetegnet av motsetninger	52

Operasjonaliseringen	53
Organisasjonsmodellen NAV-etaten får	53
Proessen og deltakerne	56
Oppsummert: NAV-reformen omformes i operasjonaliseringen	59

Kapittel 4

Resultatene – hva førte NAV-reformen til?	63
Flere i arbeid, færre på stønad?	64
Tilnærmingen i analysene: sammenligning med og uten NAV-kontor	64
Til arbeid?	65
Til aktivitet?	66
Etablering av NAV-kontor – av underordnet betydning?	67
Forskjeller etter trekk ved NAV-kontorene?	69
Forskjeller mellom brukergrupper	69
Innvirkning av «innholdsreformen» – betydningen av Kvalifiseringsprogrammet	71
Enklere for brukerne og tilpasset brukernes behov?	72
To perspektiver på brukertilpasning i forvaltningen	73
Brukernes tilfredshet med møtet med NAV – utviklingen over tid	74
Klager og klageårsaker	82
Forhold som kan påvirke brukertilfredsheten	83
Brukererfaringer med NAV gjennom iverksettingsfasen	85
Oppsummert om NAV-reformens brukermål	87
Mer helhetlig og effektiv forvaltning?	88
Resultatene – kort oppsummert	89

Kapittel 5

Hvorfor gikk det som det gikk? Hva forklarer resultatene?	91
Etablering av lokale NAV-kontor	92
Fra generalistideal til respesialisering	93
Skjerming av kommunale oppgaver og brukere	94
Samlokalisering: bedre samarbeid til tross for respesialisering	96
Etablering av sentraliserte spesialenheter	96
En organisasjonsmodell som forutsatte velfungerende IKT-løsninger	98
NAV i iverksettingen – en «restanseetat» uten arbeidsretting	100
Én etat – ett direktorat	102
Partnerskap mellom stat og kommune om NAV-kontoret	104
På overordnet partnerskapsnivå	105
På NAV-ledernivå	109
De organisatoriske løsningenes betydning for resultatene	110
Organiseringens betydning i iverksettingsprosessen	111
Enetatsmodellen: Interne spenninger må finne løsninger internt	111
Enetatsmodellen: Omfattende omstillinger	112

Partnerskapet – ytterligere kompleksitet	114
Organiseringens konsekvenser for måloppnåelsen	114
Spesialisering for effektivisering?	114
En dør eller en fragmentert forvaltning?	116
Partnerskap for helhet og tilgjengelighet?	117
Lokalt NAV-kontor for tett oppfølging mot arbeid?	118
Bedre resultater i små kontor – enklere etableringsprosess?	119
Oppsummering	124
Kapittel 6	
Vil det gå bedre framover?	126
Organisering og arbeidsformer i Kvalifiseringsprogrammet.	127
Dominerende trekk ved styring og organisering i NAV generelt	130
Funksjonell spesialisering	130
Prosedystyring og resultatmåling	133
Forming av yrkesutøvelsen	134
Kvalifiseringsprogrammet opp mot dominerende trekk ved NAV.	135
Kvalifiseringsprogrammets overførbarhet: til hvilke oppgaver og brukergrupper?	140
Konklusjon: Er det grunn til å tro at NAV framover vil nå reformmålene? .	142
Kapittel 7	
Hvilke lærdommer kan vi trekke av NAV-reformen?	145
Innledning	145
Reformer kan bli noe annet enn de var ment å være	146
Forvaltningsreformer preges av fortiden	147
Jo mer omfattende reformer, desto større er omstillingskostnadene.	150
Samordning er mer krevende enn spesialisering	151
IKT blir både overvurdert og undervurdert	154
Små enheter gjør det bedre enn store	156
Reformer får utilsiktede konsekvenser: Partnerskap gir ansvarsuklarhet . .	158
Sentral styring er mulig, men politisk styring kan være umulig.	160
NAV-reformen i en norsk reformtradisjon	161
Litteratur	168
Vedlegg 1 NAV-reformens tidslinje.	177
Vedlegg 2 Evalueringens organisering og metodiske tilnærminger	179
Vedlegg 3 NAV-evalueringens moduler.	182
Om forfatterne	184